

kr. 29.
schaft
lung
ten des
schäfts-
Erthei-
der Di-
nd des
36.
on des
r ó,
mlung nur
s 14 Tage
agen sind
kr.
06
55
61
nyvelő.
Danilo.
kr.
46
velő.
anilo

Bejelentési iroda:
Nagy-Becskek,
Zápelya-utca 1-ös szám,
az a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Fleits Fer. Pál könyvnyomdája
Nagy-Becskek, Zápelya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizete-
sek és a lap széküldésére vo-
natkozó felajánlások intézendők.
Tisztelettel
Nagy-Becskek, 1897.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP
Főelőszerkesztő: Dr. Brajjer Lajos.

Hirdetési árak:
Egész évre ----- 12 k.
Félévre ----- 6 .
Negyedévre ----- 3 .
Egy hónapra ----- 1 .
Egyes szám ára 4 kr. —
Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknál
Minden nap
és az országos hírcsatornával.

Nagy-Becskek, 1897.

XXVI. évfolyam, 21. szám.

Szombat, január 30.

Intő példák.

Nagy-Becskek, január 30.

Az emberi életnek vergődésében egyetlen vigasza van és ez a vallásosság. A hit, hogy létezik egy, a ki Ur mindnyájunk fölött. A Krisztusi megelőző időkben is léteztek vallások, a pogányok is magasabbnak tartott lényekhez, bálványokhoz száltak imára, azoktól kérve oltalmat, ha veszély fenyegette őket, azoknál keresve vigaszt, ha őket bánat érte, azoknak hozva áldozatot, hogy kegyelmet, üdvöt nyerjenek. Vallás mindig volt, vallás mindig létezett és csak annyiban állt be változás, hogy a művelt nemzeteknél az észszerűség vallása váltotta föl a sötétséget, a butaság vallását, mely bálványimádásban nyilvánult.

Mikor Magyarországon megalkották az egyházpolitikai reformokat, csakis a haladás ellenségei, akik a szabadságot a vallásokban nem akarták elfogadni, híret terjesztették, hogy a vallásszabadság egyenlő a vallástalansággal. Sok ellenséget, sok nehéz napot szereztek ezzel a magyar nemzet által tulnyomó részben lelkesedéssel fogadott törvényalkotásnak. Káromlásaikkal azonban csak azt eredményezték, hogy téves nézet terjedt el a népben az egyházpolitikai törvények lényegéről és a kikben nem a szív mélyén, kiszakíthatatlanul gyökerezik a vallásosság, azok most a szélsőségbe csapnak át és azt mondják, minék a vallás, minék a hitfelekezet, megélünk mi anélkül is.

A legutóbbi időben itt és ott csoportosabban kerülnek, akik bejelentik annak rendje és módja szerint, tehát a becikelyezett törvények teljes ismerete mellett, hogy ők felekezeti-nélküliek lesznek, hogy kiüpnék a katolikus egyház, vagy más egyházak kötelékéből. De mely külső vagy szer eszköze alatt határozzák el magukat erre a végzetes tetre, arról rendszerint nem tudnak számot adni. Hogy azonban ezen lépésekkel nagyfokú elhamarkodott-

ságot tanusítottak, hogy csakhamar be fog következni az idő, mikor melyen sajnálkozva a történelem fölött, vissza fognak térni őseik vallásához, hitéhez, arról meg lehetnek győződve.

Akik bármily lelkes szószólói a vallásszabadságnak, akik nem ösmernek most különbséget vallás és vallás között, csak az Isten imáadásában lelje az ténykedésének középpontját, a leghatározottabban hibáztatjuk a felekezeti-nélkülséggel, melyet csak kivételes esetekben lehet megbocsátani, de valóságos végzeteljes bűn az ott, ahol anyagi indokok, tán a pappal való surlódás, vagy ahol a felekezeti-ből való kilépés éppenséggel bosszu műve.

A fölvilágosodott városi lakókat általában nem lehet féltani attól, hogy elhagyják felekezeteiket. De faluhelyen, ahol a pap és a tanító a szellemi vezetői a népnek, gyakorta megéssik, hogy nézeteitérések merülnek föl a lelkész és hívei között. A tanító tulnyomó részben függő állapotban van a lelkésztől és ha így nevezetelérés merül föl, a tanítót rendszeren a lelkész pártján találjuk, de nem látunk senkit, aki fölvilágosítaná a népet arról, hogy ne azonosítsa a község lelkészét a vallással és ha kifogásai vannak a lelkész ellen, ne fordítson hátat vallásának, melyben fölnevelkedett, mely elődeiről maradt rá.

Intő példák ezek! Képezze a lelkész első és legszentebb föladatát összetartani híveit, mert a vallásból való eltántoríthatatlan ragaszkodásban van a vallás ereje szilárdsága és minden elvesztett hívő erkölcsi kára azon egyháznak, melynek kebeléből kilépett. A pásztoroknak arra van megbízatásuk, hogy összetartsák a nyáját, a lelkész is vegye hivatását, miként a bibliai pásztor és akkor a most föllepített esetek, melyek mélyen sajnálatra méltók, csak sporadikus jellegűek lesznek. A felekezeti-nélküliek elszaporodása ellen a papi hivatás elég fegyvert ad, ha ezekkel bölcsen

élnek, amint Torontálmegyében nem is panaszkodhatunk az ellenkezőről, a vallásosság erős sziklavárát semmi veszély nem fenyegetheti.

Olesó hitel.

Hertelendyfalva, január 29.

Ezen lapokban is megjelent azon hír, hogy Hertelendyfalván a hitelszövetkezet megalakult. Nem valami nagy esemény ugyan, ha valahol ilyen intézmény életbe lép és mégis okot ad arra, hogy vele és vele együtt a hitelszövetkezet eszméivel — annál is inkább, miután az eszme ténynyé vált — behatóbban foglalkozzunk.

Minden nap a panasz, hogy nagyon nehéz megélni, elviselhetetlenek a terhek; zugaodás a nép minden rétegében; elégedetlen a földmives, az iparos, a napszámos, a hivatalnok; léptenyomon csak azt hallani: „rossz időket élünk, rossz csillagok jarnak!” E nagymérvű elégtelenség természetes következménye: — leszámítva az itt ott elhangzott szocialisztikus hangokat — „Olesó hitelt a szegény nép számára!” Férfiak, kik műveltségükkel, képzettségükkel fogva átértik a nép között kiütött elégtelenség messze-kiható borderejét, most már a tett mezejére lépve, módokat igyekeznek nyújtani a szegény nép segélyezésére.

Torontál vármegye élén álló kitünő vezér-férfiai ez eszme apostolaivá váltak, a midőn a megyei központi hitelszövetkezetet életbe léptették és lehetővé tették a községeknek, hogy mint a központi hitelszövetkezet, főkszövetkezetté alakulhassanak.

Hiszen tudva van, hogy igen sok községben eddig is léteztek u. n. önszegélyező-egyletek, takarékpénztárak, de nyomban hozzáteendő, hogy azok csak a módosabb községekben létesülhettek, hol megint csak a jobb módúak nyerhettek olesó hitelt.

A központi hitelintézetnek a célja, hogy minden községben viruljon egy olyan hitelszövetkezet, melynek minden tisztességes, hatenkint

A „TORONTÁL” tárczája.

„Hát”.

Írta: Dóczy Lajos.

Hát ez a szó az én ellenségem. Kezdhettem volna így is: Ez a szó „Hát” az én ellenségem. De akkor nem mutattam volna be az én ellenségemet a maga kiálhatatlan, feltalálkodó, parlagi, póre, mezitlábás, pökhendi természetét szerint. Ez az ő természete követelés és mindenek felett azt követeli, hogy lehetőleg első helyen álljon.

Voltaképen, szüle ése szerint hasszos, szükséges tagja a szó társaságnak. A maga helyén és a maga alakjában nélkülözhetetlen és tisztességes. Helyre ott van, hol valamely előzményből, mint a felhők derengéséből a napsugar — egyszerűen kisugárzik a következtetés; alakja pedig mindig, amikor tisztességesen irtak magyarul, ez volt: Tebát.

Méltóságos elöde nek, mikor tollat fogtak, ezzel sem érték be; cirofot, vagy uszályt adtak rája s így irták, tehátlan; ahogy „pedig” helyett pediglent s körülmény helyett környül állást szerettek írni. — Jött az új kor s a csoporttal együtt elvágta a szó fejét s bevette az irodalmi stílusba a „Hát” formát.

Mert az ujkor neveti, unja az tres cifra-ságot, a tudós pedantériát, a hagyomány penészes gyártmányait. — A nyelv géniusának nyomait: az élészóban keresi s az irott nyelv mesterének is a répet-isméri el. — A nép pedig nem azt mondja: „Tebát”, hanem azt mondja: „Hát”.

Azonban a nép azt is mondja: „peig”

pedig helyett s azt is mondja: „nem kö” nem kell helyett. — Mgis azt a tárcza vagy vezérczikkirót, vagy azt a parlamenti szónokot, aki e népies formában használná az emittett szót, minden jóízű ember parlagi vagy affektált stílusának nevezné.

Ellenben a „hát” szó az ujságok hasabjain, sőt a legelőbbkelő szónokok beszédeiben egy idő óta ugy szerepel, mintha örök időktől fogva polgárjoga lett volna az irodalmi nyelvben. Senki sem csodákozik rajta s maholnap azt, aki „tebát”-ot ír, pedansnak, ósdi, modoros írónak fogják tekinteni.

Beismerem, hogy a „hát” nem korrumpált, a használatban elvasott szó, mint a „peig” vagy „a má-mot”. Szó az magában, mely ugyanazt jelenti, mint a tehat, kivált mikor nem a mondat elején áll s küönösen a költészetben még inkább van helyen, mint a tehat, melynek erős logikai ize sok helyütt előzóná a költői levest.

Már most izes szempontjából azt állítom, a „hát” burjánzása a magyar prózában való ságos elvadásza az irodalom kertjének; igazi csalán s tán ezért nem ütött bele még a mennykő. Ezen állítás mellett megmaradnék még akkor is, ha csak a kellő helyen használnák, ahol egy rövidített „tebát”-nak értelme van; de előbb ki kell vennem azt a két ceetet, melyekben csak a „hát”-nak van helye s a „tebát”-hoz nem lévén köze, megjelenését nem vehetjük tolkodásnak.

Azt sem mondanám a parlamentben, hogy „végre hát érkezett a beszámolás napja”, ha nem így mondanám, talán pedansul, de tisztességesen: „Tebát végre érkezett stb.”

Pedig naponként leini rá példát mind az ujságokban, mind az országgyűlés termében.

A szónok például ogyazt mond: „Szemünkre vetik még, hogy türe metlenek

vagyunk s nem tiszteljük az ellenfél meggyőződését. Hát, t. Ház, ez oiy vád, melyet nem lesz nehéz megczáfolni.”

Ami mindenekeifőtt tisz a előttem, az, hogy ez a partikula e helyen teljesen felesleges. A szónok bátran mondhatná: T. ház, ez oiy vád, melyet könnyen fogok megczáfolni. Senki sem érezné a „hát” szócska híját; a mondatnak, ami érdemét illeti, ugyanaz a jelentősége volna, csak szerényebb és tisztességesebb volna a hangzása.

Igen, de épp ezért mondhatja valaki: kell, hogy annak a szócskának valamelyes szine és hivatása legyen, amely jellemző voltánál fogva külön ize ad a különben közönséges fordulatnak. — Ily is van. — Ez a „Hát”, mely össze-kötő szócska volna és itt nem köt össze semmit, mely következtetést jelent valamely előzményből és itt oiy helyen áll, ahol sem előzmény, sem következtetés nincsen.

A „hát” parlagi hangzása onnan ered, hogy ez a logikai kapcsolót jellemző szó a közönséges beszédben éppen arra használtatik, hogy a logikai összefüggés hiányát pótolja. — Egy váratlanul belepő verdegét, kinek soha híret sem halották a jelenlétük, tisztességtudó ember nem mutat be így: „Hát, hölgyeim, ez itt Kiss Mihály gyógyszerész ur, akivel Karlsbadban ferblítzem.”

A hétköznapi beszédben az ilyen fel sem tűnik, a beszéd rögtönzött voltából önként következik, nemcsak a hát, hanem a hiszen, persze, ugyebár, ejnye no, hogy is hiják, asszondja stb. folytonos használata oiy helyen, ahol az összefüggés és érteim e szót nem követeli, sőt többnyire éppen ellenkezőt követel. A „hát” szó, igaz, legkönnyebben és leggyakrabban tolkodik ajkunkra, mert a beszédben a logika

HIREK.

Tájékoztató.

Jan. 30. A könyvnyomd. önképző körének táncestélye.
 Febr. 1. Izr. öngyűlés mulatsága.
 Febr. 1. A Magyar Olvasókör estélye.
 Febr. 6. Vasuti hivatalnokok táncestélye.
 Febr. 18. Tűzoltók bálja.
 Febr. 20. Polgári bál.
 Febr. 22. Rendkívüli megyei közgyűlés.
 A gőzfürdő naponta reggeli 6 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

Közgyűlések.

Január 31-én d. u. 3 órakor, N.-becsk. önkéntes tűzoltó test.
 Január 31-én d. u. 3 órakor, Perlaszi járási takp. részv. társ.
 Január 31-én d. u. 2 ó., Nbecskereki munkás képző egyesület.
 Jan. 31-én d. e. 11 ó., Tor.-Ozori első tak.- és előleg szöv.
 Január 31-én d. u. 2 órakor, Zichyfalvai tak. és hitelegylet.
 Febr. 1-én d. u. 4 órakor, Nbecskereki takarékpénztár.
 Febr. 2-án d. e. 9 ó., Nbecskereki népbank részv. társ.
 Febr. 2-án d. u. 1 órakor, Kibékházai tak. és hitelszövetk.
 Febr. 2-án d. u. 3 órakor, Tor. megyei tak. és hitelbank.
 Febr. 4-án, Lászföldi új tak. és előlegzési szövetkezet.
 Febr. 7. Orsz. vörösk. e. nagybecsk. fiókjának közgyűlése.
 Febr. 14-én d. e. 11 órakor, N.-Komlósi népbank.
 Febr. 11. d. u. 2 órakor, Perlaszi új tak. szövetkezet.
 Febr. 14. d. e. 10 ó. Beodra karlovi tak. és előleg szövetk.
 Febr. 14. d. e. 11 ó. Beodra karlovi önszegélyző szövetk.

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter Száva David szilágycsehi adóhivatali díjas gy. kornokot a zombolyai adóhivatalhoz ideiglenes minőségű adótitkárrá nevezte ki.

— **A torontálmegyei magyar közművelődési egyesület által hirdetett ingyenes magyar nyelvtanfolyamot f. é. január hó 26-án nyitotta meg Steinbach Antal kir. tanácsos, torontálmegyei tanfelügyelő mint a közművelődési egyesület igazgatója.** A szép számban megjelent hallgatók előtt örömet fejezte ki, hogy oly sokan vannak, kik hazánk szép nyelvét meg akarják tanulni s azután kitartásra és szorgalomra buzdította őket s azzal a tanfolyamot megnyitottak nyilvánította. Eddig 62 hallgató jelentkezett s így a nagy számban való tekintetből is, de azon körülményeknél fogva is, hogy a jelentkezettek közt mintegy 25-en vannak, kik már beszélnek magyarul s csak tökéletesíteni kívánják ismereteiket, — két osztályt kell megnyitni. Az I. osztályban a kezdők, a II. osztályban a haladók fognak oktatásban részesülni. Az I. osztályban Rédl Ferencz, a II. osztályban Bányai Jakab tanítók fognak tanítani. Az I. osztályban minden kedden és szombaton este 6 órától 8-ig, a II. osztályban minden hétfőn és pénteken este 6 órától 8-ig fog a tanítás tartani. A tulajdonképeni tanítás f. é. február hó 1-én fogja kezdetét venni, mivel eddig a beiratások és beosztásokkal volt elfoglalva az igazgatóság. Még február 1-én és 2-án is elfogadnak új hallgatókat, de azután többé senkit sem fogadhatnak el, mivel újabb felvételek zavarnák a tanítást. Akik tehát még részt óhajtanak venni a tanításban, Rédl Ferencz egyetemi titkárnál jelentkezzenek.

— **A vöröskereszt egyesületi jelvénye.** O felseje 1887. évi július hó 2-án Schönbrunnban kelt elhatározásával megengedte, hogy a magyar szent korona vöröskereszt egyesületének tagjai — működésükhöz képest — „csillagjelvényt”, illetve „egyleti jelvényt” viselhesenek ruhájuk bal mellén. Ily jelvények mindenkor voltak készletben a központi irodában, azonban a fiókegyletek és választmányok ismételtlen kinyilvánították azon óhajukat, hogy az egyleti jelvényt készítsék tartósabb anyagból és finomabb kivitelben. Az igazgatóság ezen sok oldalról kifejezett óhajnak annál is inkább a legnagyobb készséggel felelt meg, mivel örömmel veszi tudomásul, ha az egyesületi tagok minden alkalommal, a midőn mint az emberbaráti eszmék hívei akár megfelelő gyűléseken, akár ünnepélyeken és egyéb összejöveteleken jelennek meg, a jelvény feltűzése által külsőleg is tanúsítják, hogy az egyesület kötelességében s így a jótékony szolgálatában állanak. Az igazgatóság már megrendelte a finomabb kivitelű egyleti jelvényeket, melyek nálunk is megszereshetők a fiókegyleti titkárnál, bár Hausz Károlynál. Főképpen kívánatos, hogy a fiókegyletek és választmányok elnöksége, tisztikara és választmányi tagjai szerezzék be a jelvényeket. O felseje legfeljebb elhatározása szerint a „csillagjelvényt” jogosítják a központi igazgató-választmány tagjai,

10 krajczárt fizetni képes ember tagja lehessen és így a takarékoság és összetartás magvát e szegény nép közé elhíntette, mely magnak — kétségtelen — idővel nemes gyümölcs lesz a termése; mert a központi hitelszövetkezet a helyesen vezetett fiók-hitelszövetkezet számára, hogy tagjainak hiteligenyit kielégíthesse, nagyobb pénzintézetekkel összeköttetésbe lép, olcsó kamatra pénzt vehet fel s így a fiók-hitelszövetkezetnek célját hathatósan előmozdítja; a fiók-szövetkezet nem lesz magára hagyatva, lesz ki tanácsos — de szükség esetén pénzzel is ellátja. Ez kívánatos teszi, hogy Torontálmegyében ne legyen egy község sem, mely ezt az eszmét fel ne karolná. Jelszava minden községnek legyen: „fiók-szövetkezetet községünknek!”

Tudom, hogy az ilyen hitelszövetkezeteknek roppant ellenségei az ugynevezett „parasztgyűlés” hü tagjai és ez bizonyítéka annak, hogy ezen szövetkezetek az utolsó szegyet szolgáltatják majd a „Bauernverein” koporsójához. Ezen szövetkezetek tessék lehetővé, hogy a szegény és kölcsönre érdemes kis gazda, kis iparos nem lesz kénytelen uszorástól uszora-kamatokra pénzt felvenni, és ha ezt nem kénytelen tenni, ritkábban üt meg a dobot; a szocializmus egyik ellenszerét ezekben a fiók-szövetkezetekben feltalálnak vélem.

A fenti és Hertelendyfalvára vonatkozó röpke hírből még azt is találjuk, hogy kik legyenek az ilyen szövetkezetnek a vezetői: jegyző, pap és tanító! Kik a néppel mindennap érintkeznek, kiknek főfeladata a nép anyagi jólétéről is gondoskodni, azoktól várják az ilyen szövetkezetek megalakulását. Ezek megkedvelhetik a néppel az eszmét és a nép látván a község értelmisége nemes buzgólkodását, szívesen hajt tanácsára.

Hogy azonban a szóban forgó hitelszövetkezetek áldásos működésüket minél előbb megkezdhesék, feltétlen szükséges, hogy a központ kebeléből — abba a községbe, hol egy ilyen szövetkezet alakul — egy tisztviselőt kiküldjön, ki az új szövetkezet könyvvivőjét és penztárnokát a legszükségesebb teendőkre gyakorlatilag kiköztaní; csak egyszer tenné meg azt, mert az így kioktatott könyvvivő kötelezné magát arra, hogy ha a legközelebbi községben hitelszövetkezet létesül, ő látná el az ottani könyvvivőt a szükséges tudnivalókkal. Itt is az legyen a jelszó: „Olcsó pénz, olcsó gyakorlat! Olcsó hitel a népek, de minél előbb!” L. F.

fonal, az melyet ösztönszerűleg leginkább keresünk a legtöbbször ejtünk el.

Amde mindez járja a tréfálkozás, a hétköznapi vitatkozás nyelvén, boros pohár, teás findza körül, de az irodalmi nyelvben ez a modor durva, esetlen, affektált és parasztos.

Megengedem, hogy nem mindig szándékosan az.

A hol átmenetre van szüksége, egyszerűen azt mondja: „Hát”, ahol emlékezete cserben hagyja, azt mondja „Hát” és a reá következő kis szünet alatt összeráncolja homlokát, mintha ebben a „Hát”-ban egy legyőzhetetlen eszmefalanz logikai láncolata venné kezdetét, pedig minden ész és kapcsolat nélkül azon mereng az árva, hogy mi az ördögöt is akart mondani.

Azt mondják, hogy a nyelvnek is legfőbb szépsége az egyszerűség, a természetesség; különösen a prózának, melynek formái nem térnek el a nép száján forgó beszédétől. Erre azt felelem, hogy igen is, a prózairó és szónok kerése az egyszerű, hétköznapi beszéd természetességét és világosságát, de ne hajhászsa azt, ami a rögtönzött és minduntalan félbesszakítható beszélgetés természetes fogyatkozása és hátránya: a szakgatott eszmejárást, a parlagi kifejezést, a kezdeti eszmesor félbenhagyását és a szép nyelv törvényeinek sítymálását. Azért a nép, mely beszédeiben egyszerű és neha durva, komolylyá és ünnepélyessé lesz, mikor tollat fog. — Nem tatáitok az ő levelében sem hát-ot, sem doissent, sem no pedig et.

az egyleti megbizottak, a tartalék kórházak bizottsági elnökei és igazgató orvosai és a vörös-keresztés ápolónők főnökösszonya. A többi egyleti tagok az „egyleti jelvényt” viselik. A csillagjelvény fémből van; közepe fehér zománc, domboru vörös keresztrel és felette a magyar koronával; a fehér zománc aranyozott keretbe van foglalva, melyből ezüstözött sugarak állanak ki, ára 3 frt; az egyleti jelvény alapja szintén fehér zománc aranyozott keretben, tüzománcozott vörös keresztrel és domboru magyar koronával. Ara 1 frt 20 kr. Megemlítettük végül, hogy a jelvényeket csakis az arra jogosítottak viselhetik, mert aki jogosulatlanul használja, kihágást követ el.

— **A partosi bünygy.** A nagybecskereki királyi törvényszék ma délelőtt 11 órakor hirdette ki Fizesán Stefan bünygyében az ítéletet, mely szerint Fizesán ab is onyítók ok elégtelensége miatt felmentetik a szándékos emberölés vétségének vádja és következményei terhe alól. A kir. törvényszék ezen ítéletét nagyban előidézte azon körülmény is, hogy a tanuk vallomáshoz sok kétség fért, a mennyiben azok a három végtárgyalás alkalmával szembetűnőleg mindig másként beszéltek a minden egyes esetben meg is esküdtek vallomásaikra. A kir. ügyész felebbezett, míg Fizesán belenyugodott a vizsgálati fogság további fenntartásába.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legújabbban a következő bejelentések történtek:

Házasságra lépnek: Brankován Dusan gk. szabó és Kacsarov Mária. — Mircs Sandor gk. napszámos és gk. Marinkov Emilia. — Szabó János rk. juhász és rk. Kis Anna. — Feketics Ferencz rk. napszámos és rk. Janczer Anna. — Roset Flórián rk. kőműves és rk. Szika Eva. — Ökrös Ferencz rk. rendőr és Feketas Julianna. — Bogdanov János gk. pancsovai városi ajegyző és Raskovics Zorka. — Lengyel István rk. vasuti tisztviselő és rk. Kellner Antonia.

Született: Klein Jakab rk. napszámos, leánya. — Momirszki György gk. földműves, leánya. — Pósa Pál rk. földműves, fia. — Bohrer Ferencz rk. napszámos, leánya. — Schulmann Jakab izr. felügyelő, leánya. — Keszég János rk. kovács, leánya. — Bergenthal Miksa izr. kereskedő, fia. — Fricz Ferencz rk. napszámos, fia. — Osztovcics Pál rk. magtárnok, fia. — Kranyák Judanna rk., leánya. — Kozlovácski Vityalos gk. földműves, leánya. — Nemes János rk. fuvaros, leánya. — Parkovics József rk. kocsmáros, fia. — Bencsik Pál ág. ev. vízfordó, fia. — Scheit Péter rk. hajós, leánya. — Fischer József rk. fazekas, fia. — Radivojovics Károly rk. fogházor, leánya. — Maximov Velyko gk. szabó, leánya.

Meghalt: Neumaier János rk. kőműves 29 éves korában, tüdővészben. — Popov Milan. gk. 5 napos korában, görcsökben. — Szőlősi József rk. fuvaros 51 éves korában, járványos hurutban. — Mateics Szvetozár gk. 14 hónapos korában, görcsökben. — Parkaity Bozsidár gk. 14 éves korában, agyhártyalobban. — Racsok Vityalos gk. 49 éves korában, tüdőgyulladásban. — Kocsik István rk. 37 éves korában, tüdővészben. — Kiss Erzsébet rk. 66 éves korában, végkimerülésben. — Réber János rk. 5 hónapos korában, béhurutban. — Huber Mária rk. 48 éves korában, tüdővészben.

— **Egy el nem sült tragédia.** Laschó Antal n. kikindai mészáros — mint nekünk írják — hosszabb idő óta szerelmi viszonyt folytatott egy Wirtsz Jolan nevű varróleánnyal. A fiatalok bűnös viszonyát azonban a legény családja nem nézte jó szemmel. Mindent elkövettek hozzátartozói, hogy a leánynyal szakítson és feleség után nézzen. Végre is a legény engedett és ott hagyta azt a leányt, akinek valamikor hűséget esküdtött volt. Ugy látszik ebben bizott a leány és egyre várta, hogy Laschó újból visszatér hozzá. De csalódott és e feletti elkeseredésében bosszút forralt. Bosszuját tegnap akarta végrehajtani. Elment Laschó mészárszékébe és ott Laschót szemrehányásokkal illette és újból kérte, hogy ne hagyja el őt. Laschó, a ki a husvágó tőke meggett állott, azt mondotta a leánynak, hogy menjen haza, mert nincs ideje most arra, hogy vele foglalkozzék, egyszerűen kijelentvén azt is, hogy nem akar róla többé tudni. A leány erre szemrehányással

tetését, ingerelvén önmagát is, meg Laschót is. Laschó végre is úgy akart a dolognak véget vetni, hogy figyelmeztette a leányt, hogyha a mézsárszékét el nem hagyja szépségszerivel, hát kivezetteti. Erre a leány előrántotta a ruhája alá rejtett forgópisztolyt, egy lépést tett hátrafelé és Laschóra akart löni, a forgópisztoly azonban csütörtököt mondott. Laschó látván veszedelmes helyzetét a husvágó megett, a leány elé ugrott és abban a pillanatban kapott a leány kezéhez, amidőn az a revolvert másodszer is el sűtötte, a lövés azonban másodszer sem okozott kárt, a golyó a falba furódott. Laschó a dühében őrjöngő leányt átkarolta és el akarta tőle venni a forgópisztolyt. Vagy 10 percig dulakodott vele, míg azt a kezéből kicsavarhatta. A leány azután elszaladt, de távozóban újból bosszút esküdött.

— **Hóvihar mindenfelé.** Tegnapelőtt még verőfényes, csaknem tavaszi képe volt az utcának, a déli korszón kis köpenyében subogtak az asszonyok, s itt-ott felünt egy világosabb színű kabát is, a melegebb idők előhírnöke. Vége a télnek, nem lesz telünk, örvendezett az en be-riség fázékonyabb része, s évezettel szivta a képszeletben az ibolyaillatot, mely az utca virág árúsinak kosárkaiból szállott fel. S ime, megfordult a szél, kezdetben Észak-Kelet, majd Észak Nyugat felé. S egyszerre megdermed az egész föld, beborul az ég s hóviharak szakadnak a városokra. Lyonban két nap óta nagy hóvihar van. Toulouseban s környékén oly hideget észlelnek, a minő már évek óta nem volt. Az összes vasutak csak nagy késéssel közlekedhetnek a hófúvás miatt. Straasburgban 6 fok hideg van fagypontra alatt s szüntelenül szitál a hó. London környékén nagy hóviharak dühöngenek. A Midland, Great Eastern, Great Northern vasutakon megszűnt a közlekedés. Skóciaország hegyvidékein oly nagy hóesések vannak, hogy a földet már egy lányi hóréteg takarja.

— **Fizetésektelenségek.** Manojlovits Bo dissár Nagykikinda és Csokany János Zombolya

Irodalom és művészet.

* **A legjobb tárczák.** Eredeti ötletet való-sított meg a Magyar Hirlap. Kiválasztotta a tizenkét élő legjobb tárczairót és megkérdezte őket, melyik tárczájukat tartják a legjobb-nak. „A legjelesebb tárczairók legjobb tárczáit” cí-mén aztán kiadta most valamennyit. A díszes névsor itt következik: Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Beöthy Zoltán, Herczeg Ferencz, Murai Károly, Benedek Elek, Ambius Zoltán, Agai Adolf (Porzó), Bársony István, Bródy Sándor, Rákosi Viktor (Sipulus), Dóczy Lajos. E leg-utóbb nevezettre most vasárnap kerül a sor; a Magyar Hirlap és ennek szíveségéből nekünk is módunkban van a magyar irodalom e jelesén-k legjobb tárczáját kiadni. Bizonyára semmi szük-ség sincs arra, hogy e tárcza értékére külön is felhívjuk olvasóközönségünk figyelmét. De azt már ki kell emelnünk, hogy a Magyar Hirlap a tizenkét legjobb tárczát, aminek kiadva valóságos irodalmi esemény, egybefűve, teljesen díjtalanul megküldi mindazoknak, kik a lapra előfizetnek. Az előfizetési ár évnegyedre 3 frt 50 krajczár, egy hónapra egy frt 20 kr. Kiadóhivatal Buda-pest, Honvéd-utca 4.

Legujabb hírek.

A miniszterelnök a királynál.

Budapest, január 29. Bécsből távirják: A király ma délután Bánffy báró magyar miniszterelnököt hosszabb kihallgatáson fogadta.

Az aninai sztrájk megszűnt.

Budapest, január 29. Aninán a múlt héten a társalada számára fizetendő díjak felemelése és a bányatársaság más méltánytalan eljárása miatt is, a munkások tudvalevőleg sztrájkolni kezdtek s mikor fenyegető állást foglaltak el, a csendőrök tíz embert agyonlőttek és vagy tízet súlyosan megsebesítettek. Most azt jelentik Anináról, hogy a munkások és a bányatársaság között végre megegyezés jött létre s a sztrájk ennek folytán megszűnt.

A török kölesön.

Konstantinápoly, január 29. A portának az ottomán tankkal előleg iránt folytatott tárgyalásai eddigelé nem vezettek eredményre. Fuad basa tábornagy a beyruhi kormányzó állást nem fogadta el. A nagykövetek ma értekezletet tartottak.

Bismarck és a nemet császár.

Berlin, január 29. A Schiesische Volkszeitung tudni veli, hogy újabban miért lett ismét feszültebbé a viszony Berlin és Friedrichsrube között. A hamburgi leleplezéseken kívül a Hamburger Nachrichten-nek kétségkívül Bismarck által sugalmazott cikke adott erre okot, a mely a katonaisztek tulok nyugdíjazásáról szólt. A császárt mi sem érinti kínosabban, mint a hadsereg belső szervezetének kritikája, főképp miután az idősebb tisztek nyugdíjazása magától a császártól ered, a ki a hadsereget ifjítani akarja. A kritika annál sértőbb volt, mert Bismarck maga is tábornoka a hadseregnek. Epp azért Bismarck most még kevésbé kegyelt, mint eddig volt. Ezzel függ össze az is, hogy a császár miért nem akart Herberttel Wellenél találkozni.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése január 30-án.)

Budapest, jan. 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház ma megkezdte a belügyi költségvetésnek részletes tárgyalását, melynek az országos levéltár és a megyei igazgatás tételei elfogadtattak.

Ezután következett a kérvények tárgyalása; a görög-katholikus magyar püspökség felállítását sürgető kérvény-nél Wlassics miniszter kijelenti, hogy a liturgia kérdése a római Curia belső ügyéhez tartozik és a kormány ezen kérdés tárgyalásánál csak informálólág működhetik közre.

Hosszabb vitát okozott azon kérvény, mely az önálló vámterület felállítását követeli. Dániel miniszter felszólalása után Kossuth Ferencz azt indítványozza, hogy a Ház tegye át pártólólág a szö-nyegen levő kérvényt a kormányhoz, de a többség azt irattárba tétetni határozza.

Requiem Rudolf trónörökösért.

Budapest, január 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ma reggel Rudolf trónörökös halálának évfordulóján a királyi vár szent Zsigmond kápolnájában gyász-mise volt.

A pápa egészsége.

Budapest, január 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rómából telegrafálják, hogy XIII. Leó pápát egy híres orvos megvizsgálva, ő szentségélél agyvérse-génységet konstataált.

A prágai új polgármester.

Budapest, jan. 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Prágából távirják, hogy az új polgármester beiktató beszédjében „Landeshauptstadt” kifejezést mondott, mire óriási tiltakozás keletkezett a hallgatóság részéről. A helytartó be-szédjében pedig Prágáról, mint királyi fővárosról emlékezett meg és erre a közön-ség őt viharos ovációkban részesítette.

Muravjev utja.

Budapest, jan. 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Berlinből telegrafálják, hogy Muravjev gróf orosz külügymi-niszter párisi útjából ma odaérkezett. A vasuti állomáson Osten-Sacken gróf nagy-követ fogadta.

A tőzsdéről.

Budapest, jan. 30. (A becskerekai Lloyd társulat távirata.) Kötöttett buza őszire 7.52—54, buza tavaszra 8.05—06, buza május júniusra 8.02—04, tengeri május-júniusra 3.90—91, zab 6.07—09, repce 11.20—30. Buzában a kínálat és vételkedv egyaránt lanyha, forgalom 8000 mm., valamivel kedvezőbb, az árak tartósak. Heti forgalom buzában 39154 mm., tengeriben 3.316 mm.

Nyilttér.*

Nyilatkozat

A „Torontál” múlt évi 126 és 147-ik számában Róczházi Kovács Géza istván-völgyi gyógyszerész ellen közzétett nyilatkozatimat, melyeket csupán téves információk folytán felhevültségemben tettem közzé, ezennel alaptalan és valótlanul nyil-vánitom és ünnepélyesen visszavonom.

Istvánvölgyön, 1897. január 28-án.
Jeges Gábor.

Jeges Gábor fenti nyilatkozatát tudomásul vettem, minek folytán a további lépéseimtől elállok és az ügyet befejezettnek tekintem.

Istvánvölgyön, 1897. január 28.

Róczházi Kovács Géza.

158-1-1

* Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Hirdetések.

1598. sz. B. v. k. 1896.

160-1-1

Árverési hirdetmény.

Közhirre tétetik, miszerint a tekintetes temesvári kir. bírósnak 1896. évi 17494. szám alatti végzésével megkeresett tekintetes nagybecskerekai kir. járásbírósnak 16714. szám alatti kelt végzése folytán Kimmel J. C. temesvári cég részére, Ransberger és Pálmay cég nagybecskerekai lakosnál hátr. 1053 frt 60 kr. és jár. iránti kielégítési végrehajtás utján 1896. évi szeptem-ber hó 19-én lefoglalt 1485 frtra becsült kocsik, szeszes italok, 1 Wertheim-szekrény stbbiből álló ingóknak alperesek ízletében Nagy-Becskeken bírói árverésen kész-péNZ fizetése mellett leendő eladatása 1897. évi február 8-ik napjának délelőtti 9 órájára tüzetett ki.

Együttal felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshöz jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, ugy az esetben is, ha elsőbbségük bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegyző-könyvben meg van ugyan említve, azon-ban a követelés összege ugyanott kitüntetve nincs, — miszerint az 1881. évi LX. t.-cz. 111. §-ához képest elsőbbségüket az árve-rés megkezdéseig alólirhoz egy példányban írásban adják be, avagy szóval jelentsék be, annál is inkább, minthogy későbbben bejelentett elsőbbségek végrehajtató kielé-gítését nem gátolván, igénylők a vételár fölőselegére fognak utasíttatni.

Kelt N. Becskereken, 1897. évi január hó 8-án.

Kiss István,
kir. bir. végrehajtó.

Üzlet-eladás.

Csernovitz-utca 1631. szám alatti

szatócs-üzlet

szabadkézből eladó.

Közelebbi felvilágosítás ott adatik.

149-2.3

XI-ik zárszámadása a franzfeldi községi takarékpénztárnak 1896-ik évre.

TARTOZIK.	MÉRLEG-SZÁMLA.	KÖVETEL.
Osztrák-magyar bank nagybecskereki fiókja . frt 103.54	Tőke-számla frt 20000.—	
Pesti hazai első takarékpénztár 1.21	Magyar kir. adóhivatal Pancsován 422.77	
3 adós 3763.06	Atmeneti kamatok számlája 1897. évre 2817.17	
Váltó-számla 231218 frt	Tartalékalap számla 21515.54	
Visszleszámításban 37129 frt	Különleges tartalékalap-számla	
Marad 194089.—	1895. év végén 1662 frt 20 kr.	
Pénztár-számla 8468.57	Szaporodás 1896. évben 468 frt 32 kr. 2130.52	
	Betét-számla 152949.50	
	Tiszta nyereség 6589.88	
		frt 206425.38
		frt 206425.38

NYERESÉG- és VESZTESÉG-SZÁMLA.	
Kamatadó-számla frt 845.29	Atmeneti kamatok számlája 1896. évről . . frt 3460.63
Üzletke kamat-számla 575.—	Kamat-számla 15653.71
Adó-számla 581.28	
Visszleszámítási kamat-számla 1958.13	
Betét kamat-számla 8451.06	
Költség-számla 113.70	
Tiszta nyereség 6589.88	
	frt 19114.34
	frt 19114.34

Kelt Franzfelden, 1897. évi január hó 1-én.

Ruppenthal Ádám, Martin Fetter, Koch György, Konrad Mohr, Ludwig Jahraus.

Ezen zármérleg, nyereség- és veszteség-számla az üzleti könyvekkel összehasonlítván, a pénztár megfelelően megvizsgáltván, az utóbbi rendben levőnek, a könyvek pedig helyesen a törvény szerint vezetettek, úgy jelen zármérleg mint nyereség- és veszteség-számlával megegyezőnek találtatt.

Kelt Franzfelden, 1897. évi január hó 9-én.

A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG.

Samuel Held, Michael Schwarz, Ádám Hild, Martin Gerwich, Jakob Stein.

Ezen zárszámadás az 1897. évi január hó 19-én tartott rendkívüli községi képviselőtestületi gyűlésen felolvasatott és mint helyes, egész terjedelmében elfogadtatott.

Kelt Franzfelden, 1897. évi január hó 20-án.

154—1.1

Ruppenthal Ádám, jegyző.

Jahraus Lajos, bíró.

Gondoskodjunk

gyermekjeink jövőjéről!

Napról napra tapasztaljuk, hogy igen sok fiatal család mily nehezen küzd a megélhetés bajaival, így tehát kevés reménye van a vagyonszerzésre.

Fellette ajánlatos tehát, ha eleve gondoskodunk leányaink hozományáról és fiúgyermekjeink tanításáról, melyet elérünk egy kezdetleges tőke gyűjtésével, vagyis, ha biztosítjuk gyermekjeinket az

„Első leánykiházasító egyesület részv. t.”-nál Budapestben.

A nevezett egyesületnél felvétetnek leány és fiúgyermeknek néhány krajczárnai napi befizetés mellett.

Belépési tervvel, magyarázatokkal és egyéb felvilágosítással ingyen szolgál az „Első leánykiházasító egyesület részvénytársaság” torontálmezei főügynöksége:

STERN H.

Nagybecskereken. — Iroda: Ormódy-féle ház.

Ügynökségek és ügynökök úgy helyben, mint Torontálmezei bármely községében előnyös feltételek mellett alkalmazhatók.

9—75

Árverési hirdetés.

Alulírott mint a Csebzsa községi ingatlan vagyonszármondója által közhírré tétetik, hogy nevezett község 242 holdból álló jó minőségű legelője f. évi február hó 8-án Csebzsa községében tartandó nyilvános árverésen 3 egymásután következő évre, vagyis 1897. évi január 1-től 1899. évi december hó 31-ig a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni.

Felhívannak az árverési szándékozók, hogy 200 frt bánatpénzzel ellátva a kitűzött időben és helyen megjelenjenek, vagy írásbeli zárt ajánlataikat ugyanannyi bánatpénzzel az árverést megelőző napig aláírott Párdányba beküldjék, a kinek is az árverési feltételek bármikor betekinthetők.

Párdányban, 1897. évi január hó 18. án.

Engelmann Márton,
szármondó

151—2.1

1701. hk. sz. 1886.

Az antalfalvai főszolgabíróaságtól.

Idézés.

Tyricis Koszta ismeretlen helyen tartózkodó házközösségi tag az 1885. XXIV. t. cz. végrehajtása tárgyában kiadott utasítás 18. §-ához képest felhívatik, hogy a Tyricis féle 10. számú házközösség megszüntetése ügyében T. Sziget községéhez 1897. évi márcz. hó 4. napjának d. e. 8 órájára

kitűzött tárgyalásra vagy személyesen jelenjen meg, vagy pedig a részére Toronyanszki Lyuba t. szigeti lakos személyében kinevezett gondnokot czélszerű képviselőre nézve kellően utasítsa, mert ellenkező esetben ezek elmulasztásának következményeit magának tulajdonítsa.

Antalfalva, 1897. évi jan. hó 20-án.

Grofsoreán,
hk. főszolgabíró.

142—1.1

A „Nagybecskereki kereskedő ifjak egyesülete” f. évi február 7-én, vasárnap d. u. 2 órakor a „Korona szálló” nagytermében

rendes évi közgyűlését

tartandja, melyre a t. cz. tagok ezennel tisztelettel meghívattak.

Tárgysorozat:

1. Közgyűlési elnök, jegyző és 2 jegyző-könyv hitelesítő megválasztása.
2. A zárszámadás előterjesztése és a felmentvény megadása.
3. Az összes tisztikar megválasztása.
4. Az 1897. költségvetés megállapítása.
5. Alapszabály módosítása.
6. Esetleges indítványok.

Nagybecskerek, 1897. január hó 11-én.

A választmány.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.